

УДК 366(075.8)

О.М. Фік

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

СКЛАДАННЯ ЛІКВІДАЦІЙНОГО БАЛАНСУ ПРИ РЕОРГАНІЗАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА

Olga Fik

PREPARATION OF LIQUIDATION BALANCE DURING REORGANIZATION OF THE ENTERPRISE

Згідно із ст. 104 Цивільного кодексу України від 16 січня 2003 № 435-IV із змінами та доповненнями (далі – ЦКУ) юридична особа припиняє своє існування шляхом ліквідації чи реорганізації.

Відповідно до частини першої ст. 8 розд. III Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» із змінами і доповненнями бухгалтерський облік на підприємстві ведеться безперервно з дня реєстрації підприємства до його ліквідації.

Звітним періодом підприємства, що ліквідується, є період з початку звітного року до дати прийняття рішення про його ліквідацію (частина третя ст. 13 розд. IV Закону № 996).

Етапи, на яких складаються баланси, та їх економічне значення і зміст (табл. 1)

Таблиця 1

1)	проміжний ліквідаційний баланс		ліквідаційний баланс в комплекті фінансової звітності для податкової інспекції після затвердження рішення про ліквідацію;
2)	ліквідаційний баланс		після погашення вимог кредиторів;
3)	«нульовий» ліквідаційний баланс		ліквідаційний баланс для товариств після розрахунків з учасниками.

Однією з умов знаття з обліку є надання до органу державної фіскальної служби ліквідаційного балансу, складеного комісією з припинення (ліквідаційною комісією, ліквідатором) платника податків.

Здебільшого, фіскали для проведення перевірки підприємства вимагають не просто баланс, а весь комплект фінансової звітності. Отже, ліквідаційний баланс, що подається до фіскального органу, правильно було б назвати «фінансовою звітністю підприємства, що ліквідується».

Насправді на дату прийняття рішення про ліквідацію підприємство може в комплекті фінансової звітності скласти звичайний баланс. Різниця лише в тому, що складено його буде не на кінець останнього дня звітного періоду, а на кінець дня прийняття рішення про ліквідацію (табл. 2).

Таблиця 2

№ З/п	АКТИВ	Сума, Грн.	№ З/п	ПАСИВ	Сума, Грн.
I	Необоротні активи		I	Власний капітал	
II	Оборотні активи		II	Забезпечення	
III	Витрати майбутніх періодів		III	Довгострокові зобов'язання	
			IV	Поточні зобов'язання	
			V	Доходи майбутніх періодів	
	БАЛАНС			БАЛАНС	

Ліквідовуване підприємство зобов'язане подати комплект річної фінансової звітності, до складу якої входить і баланс. Згідно з п. 13 П(С)БО 1 звітним періодом підприємства, що ліквідується, є період від початку року і до моменту ліквідації. Так от, саме комплект звітності, розглянутий вище, і необхідно подавати до органів статистики.

Проміжний ліквідаційний баланс. У той час згідно з термінологією ЦКУ ф. № 1 «Баланс», що входить до розглянутого вище комплексу фінансової звітності підприємства, яке ліквідується, названо проміжним ліквідаційним балансом (ст. 111 ЦКУ). Складається такий баланс після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторів, установленого власником(ами). До такого проміжного ліквідаційного балансу мають додаватися перелік пред'явлених кредиторами вимог та результати їх розгляду.

Ліквідаційний баланс. Безпосередньо ліквідаційний баланс складається після здійснення розрахунків з кредиторами. На цьому етапі ситуація може розвиватися таким чином:

- Підприємству не вистачає майна, щоб задовольнити всі вимоги кредиторів. На цьому етапі ліквідаційна процедура закінчується (крім випадків звернення стягнення на майно учасників). При цьому випадку власник(и) підприємства не поверне вкладені у підприємство кошти;

- Підприємство задовольнило всі вимоги кредиторів. Майно, що залишилося в цьому випадку, підлягає передачі учасникам підприємства (якщо інше не встановлено засновницьким документами або законом). Ліквідаційний баланс, що складається для цього, наведено в табл. 3.

Таблиця 3

№ з/п	АКТИВ	Сума, грн.	№ з/п	ПАСИВ	Сума, грн.
I	Необоротні активи		I	Власний капітал	
II	Оборотні активи				
	БАЛАНС			БАЛАНС	

«Нульовий» ліквідаційний баланс. Після проведення розрахунків з учасниками у підприємства не повинно залишатися ніяких коштів. Це твердження є очевидним. Воно ґрунтується на п. 4 ст. 111 ЦКУ, в якому йдеться про передачу такого майна учасникам. А оскільки коштів на підприємстві не залишається, то валюта балансу (активів і пасивів) дорівнюватиме нулю (табл. 4).

Таблиця 4

№ з/п	Актив	Сума, грн.	№ з/п	Пасив	Сума, грн.
	Баланс	0		Баланс	0

У разі ліквідації підприємства ліквідаційна комісія складає ліквідаційний баланс та у випадках, передбачених законами, публікує його протягом 45 днів.

До фіскального органу подається тільки один ліквідаційний баланс – на дату прийняття рішення про ліквідацію у вигляді комплексу річної фінансової звітності. Надалі ні ліквідаційний баланс, ні «нульовий» ліквідаційний баланс до органів фіскальної служби для зняття підприємства з обліку як платника податків подаватися не повинні.

Література:

1. Бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні: Навчально-практичний посібник / За ред. С. Ф. Голова. - Дніпропетровськ, ТОВ „Баланс-Клуб”, 2000.
2. Донцова Л.В. Аналіз бухгалтерської звітності. - М., 1999.
3. Закон України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" №996-XIV від 16.07.1999р. // Все про бухгалтерський облік. №10 від 30.01.2009.

4. Закон про госптовариства - Закон України від 19.09.1991 р. № 1576-XII “Про господарські товариства”.
5. Кондраков Н.П. Бухгалтерський облік. -М., 1999.
6. Кузьмінська О.Е., Кириленко В.Б. Організація обліку. – К.: 2002. – 282с.
7. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».
8. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 № 435-IV із змінами та доповненнями.